

BAĞIMLILIK VE REHABİLİTASYON

BAĞIMLILIK

Bağımlılık Süreci

Bağımlılık Nedir?

Bağımlılık Kişinin kullandığı bir madde, alkol, nesne veya yaptığı bir davranış (eylem) üzerinde kontrolünü kaybetmesidir.

Kontrolsüzce kullanılan her madde ya da gerçekleştirilen her davranış bağımlılık oluşturma riski taşır.

DSÖ uluslararası hastalıkların sınıflandırılması el kitabında madde bağımlılığı için ödüllendirici ve pekiştirici davranışların sonucu olarak gelişen zihinsel ve davranışsal bozukluklardır.

AŞAMALAR

1.AŞAMA

Deneme- ihtiyaç için kullanım aşaması

Kullanım ara sıra vardır bu aşamada.

*Eğlenmek

*Heyecan Duymak

*Merak duygusunu gidermek.

Bireylerin bir kısmı yaşam boyu bu aşamada kalabilirse bazıları ikinci aşamaya geçebilirler.

2.AŞAMA

Sık ve düzenli kullanım aşaması

*Bu aşamada maddenin kullanımı önceki aşamaya göre daha fazla yer tutmaya başlar.

*Bir madde ya da davranış bireyin yaşamının önemli bir parçası haline gelmiştir.

*Ara ara kullanım yerine düzenli kullanım söz konusudur.

*Birey boş zamanlarının büyük bir kısmını madde kullanımı ya da davranışı yapmak için harcar.

3.AŞAMA

Riskli kullanım aşaması

Bu aşamadaki bireyler;

*Gündelik yaşamda sorumluluklarını ihmal etmeye,

*Sosyal çevrede iş veya okul ortamında çeşitli sorunlar yaşamaya başlar.

*Aynı zamanda madde kullanımı ya da davranış sonucunda çeşitli sağlık problemleri ortaya çıkar.

4.AŞAMA

Bağımlılık Aşaması

*Bu aşamada birey artık bir maddenin ya da davranışın tutsağı haline gelmiştir.

*Kişi ,bağımlı olduğu maddeyi kullanmadan ya da davranışı yapmadan duramaz, terleme, titreme, gerilme yaşar.

*Maddenin kullanımı ya da davranışı yapma süresi artar

İlk başta keyiften kullanmak olumlu pekiştirici, bağımlı olduktan sonra o maddeyi kullanması da olumsuz pekiştirici.

Kişi, zararlı etkilerine rağmen maddeyi kullanmaktan ya da davranışı yapmaktan vazgeçmez.

Bağımlı bire artık kontrolü kaybetmiş istese de kendini durduramayacağı bir aşamaya gelmiştir.

Alkol, esrar, hallüsinojenler, uçucular, opiyatlar, uyuşturucu ve sakinleştirici ilaçlar, uyarıcılar, tütün ve diğerleri için geçerli olmak üzere

On iki aylık süre içinde en az ikisi olması

1. Çoğu kez istendiğinden daha büyük ölçüde ya da uzun süreli madde kullanımı
2. Madde kullanmayı bırakmak için sürekli istek ya da sonuç vermeyen çabalar
3. Madde elde etmek için gerekli etkinliklere çok zaman ayrılır
4. Madde kullanmak için büyük bir istek duyma (aşırma)
5. İşte, okulda ya da evdeki durumu gereği olan başlıca görevleri yerine getirememesi
6. Yineleyici, toplumsal ya da kişilerarası ortamlar olmasına karşın madde kullanımını sürdürme
7. İşle ilgili ya da eğlenme, dinlenme etkilerinin bırakılması
8. Tehlikeli durumlarda madde kullanımı
9. Yineleyici dinsel ya da ruhsal bir sorun olduğunu bilmesine rağmen madde kullanımını sürdürür.
10. Tolerans gelişim belirtileri (istenen etkiyi sağlamak için daha fazla madde kullanım isteği, aynı ölçüde madde kullanımına karşın daha az etki sağlanması.)
11. Yoksunluk belirtilerinin gelişmiş olması

BAĞIMLILIK İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Esriklik\ Zehirlenme:

Kişinin kullandığı maddenin etkisinde bulunduğu dönem olarak adlandırabileceğimiz esriklik kullanım sırasında veya sonrasında gelişen klinik açıdan önemli sorunlu ya da davranışsal ruhsal değişikliklerdir.

Örneğin uygunsuz zihinsel ya da saldırgan davranışlar

Duygu durum bozukluğu gibi bu belirtiler bu başlık altında değerlendirilmeli sadece, başka durumlardan kaynaklanamaz.

Yoksunluk

Dsm 5 e göre maddenin aşırı ölçüde ve uzun süreli kullanımının bırakılması yaz da azaltılması sonucu ortaya çıkan maddeye özgü fizyolojik belirti ve bulgulardır.

Yoksunluk durumunda kullanılan madde olumsuz pekiştireçtir.

Yoksunluk Belirtileri:

terleme
titreme
çarpıntı
bulantı
kusma
uykusuzluk
salırganlık
halüsinasyonlar
ishal

* Tolerans:

Maddelerin kendilerine has etkilerini elde edebilmek için daha fazla miktarlarda alınması ya da aynı miktarda alınmasıyla maddenin kendine has etkilerini de azalma olması yoksunluk bulgularının ortaya çıkmasıdır.

* Çapraz Tolerans:

Bir maddeye tolerans geliştirdikten sonra benzer kimyasal özelliklere sahip olan başka bir maddeye de tolerans gelişmesidir.

Beyindeki Ödül Yolu/ Khan Acedemy

Yatışma/Remisyon:

Kişinin hiçbir bağımlılık yapıcı maddeyi kullanmamasıdır.

Erken Yatışma:

Kişi kullandığı maddeyi bıraktıktan sonra 12 aydan daha kısa süreli olmak üzere en az 3 ay geçmişse buna **erken yatışma** adı verilir. Bu dönem içinde madde kullanmaya tekrar başlama oranı yüksek olduğu için özel önem taşır.

Sürekli Yatışma:

Eğer bu dönem 12 aydan uzun süreli ise **sürekli yatışma** şeklinde adlandırılır. Aşermenin bulunması yatışmanın belirlenmesine engel teşkil etmemektedir.

Sürçme /Slip:

Yatışma dönemindeki bir kişinin tek bir kez ya da 24 saatten kısa sürede madde kullanmasıdır.

Erken girişimde bulunursa nüks/depreşme kolayca önlenir.

Kayma:

Yatışma dönemindeki bir kişinin sürçmeden daha uzun zaman madde kullanmasıdır ancak madde kullanımı bağımlılık davranışının gelişmesine ve bırakıldığında yoksunluk bulgularının çıkmasına yol açacak kadar uzun süreli ve yoğun değildir.

Kayma, durumun ciddiyeti ve tedaviye yanıt açısından sürçme ile nüks arasında yer alır.

Depreşme:

Madde kullanımını bırakıldıktan bir süre sonra tekrar yoğun bir şekilde madde kullanımının başlamasıdır.

BAĞIMLILIK-3.HAFTA

BAĞIMLILIĞA YOL AÇAN ETKENLER

KLASİK KOŞULLANMA:

Klasik koşullanmaya göre, kişi madde ve alkol ile ilgili uyarılarla karşılaştığında madde kullanma isteğinde artış olabilir bu da tekrar kullanıma yol açabilir.

- Deniz kenarında balık ızgara kokusu alkol bağımlısına yoğun bir şekilde alkol alımını çağırıştırabilir.
- İnsülin enjektörü ya da folya kağıdı bir eroin bağımlısında eroin alma isteği uyandırabilir.

EDİMSSEL KOŞULLANMA

Olumlu Pekiştirici: İstenen davranışı artırır.

Olumsuz Pekiştirici: İstenmeyen davranışı azaltır.

BİLİŞSEL MODEL:

Bu modele göre, kişinin temel inancı kritik bir olay ile aktivite olup bağımlılıkla ilişkili ara inançlara yol açmaktadır.

Kritik Olay>>> Temel İnanç Aktivite Olur>>> Ara inançlar ortaya çıkar>>> Aşırı Madde Alma İsteği>>> Bağımlılığa İzin Veren Ara İnançlar Aktivite Olur.

Erkekliğine söz edilen bir genç>>> Erkek adam içer>>> kendini ispat (içiyor) >>> aşırı madde alma isteği oluşur>>> herhangi bir neden içmek için sebep olabilir.

PSİKANALİTİK YAKLAŞIM

Freud'a göre sağlıklı kişilere id, ego ve süperegö denge içerisinde.

Bağımlı kişilerde ise bu denge bozulur.

Bu yaklaşıma göre, çocukluk döneminde (oral dönem) yeteri kadar beslenmeyen çocuk ilerleyen yıllarda alkol ve sigara bağımlısı olacaktır.

BİREYSEL PSİKOLOJİ

Adler, aşağılık duygusunun oluşturduğu kaygı, güvensizlik ve tedirginlikle mücadelede başarılı yol bulamayan bireyin alkol ve madde kullanımı ile ego doyumuna yöneldiğini ileri sürer.

Bu görüş, kaygı ve güvensizlik olmadan zevk için madde kullanımını ve böylece gelişen bağımlılık durumlarını dışarda bırakmaktadır.

BAĞIMLILIĞA YOL AÇAN SOSYAL FAKTÖRLER

- Kültürel Etmenler
- Toplumsal tutumlar
- Kanunlar
- Maliyet
- Maddeye erişebilirlik

Madde kullanma örüntüleri üzerinde sıklıkla benzer etkenleri yansıtan **kanunlardan** daha fazla etki gösterir.

Ait Olma İhtiyacı

Psikoaktif madde kullanımı bir sosyal gruba uyum sağlamak ya da bir sosyal grupla bağ kurmak için bir yol olabilir.

Bazı kullanıcılar; madde kullanımının bir topluluğa ait hissetmek ve grupla bütünleşmek için madde kullandıklarını belirtirler.

Etiketlenme Üç Yolla Madde Kullanımını Artırabilir.

- Madde kullanıcısı etiketi olumlu bir kendilik değerlendirmesine gidebilir.
- Madde kullanıcısı olduğu için toplum tarafından yabancılaştırılan gençlerin topluma uyum sağlama motivasyonunu kaybedebilir.
- Yabancılaştırma nedeni ile madde kullananlar kullanmayan gruplarla sosyalleşmem için daha az, madde kullananlarla ise daha fazla görüşme fırsatı bulurlar.

Gençler, ebeveyn ve akranlarından dolaylı ve doğrudan yollarla etkilenebilmektedir.

Dolaylı Etki

Model alma

Alkol kullanımına karşı genel tavrın algılanması

Doğrudan Etki

Alkollü içeceklerin teklif ve teşvik edilmesi

Özellikle **ailesi ile birlikte yaşayan gençlerde** ebeveynlerin alkol kullanması gençleri önemli ölçüde etkileyen ve alkol kullanım eğilimi oluşturan bir unsurdur.

Ergenlikte ailenin alkol kullanımına karşı olması alkol kullanımına başlama yaşının düşük olmasını engelleyebilmektedir.

Aile İşlevleri

Aile işlevleri ile gençlerin uyuşturucuya başlamaları arasında belirgin bazı ilişkiler bulunmuştur.

Genellikle aile işlevleri bozuk olan gençlerde psikoaktif madde kullanımının yaygın olduğu bildirilmektedir.

Cinsiyet

Erkekler arasında kadınlara göre daha yüksek oranda psikoaktif madde kullanımı tespit edilmiştir.

Yaş

Tüm dünyada yapılan son çalışmalarda psikoaktif maddelere küçük yaşlarda başlıyorlar.

SOSYO EKONOMİK FAKTÖRLER

Uçucu Maddeler

Esrar

Eroin

Daha çok yoksul kişiler tarafından kullanılmaktadır.

Kokain

Daha çok yüksek ekonomik düzeye sahip kişiler tarafından kullanılmaktadır.

Düşük sosyoekonomik statüye sahip bir ailede yetiştirilmek çocukluk döneminde ve daha sonraki yaşamda olumsuz sonuçlara katkıda bulunmaktadır.

Aile dezavantajı ve uyuşturucuya bağımlı ebeveynler gibi diğer faktörler birlikte bulunduğunda kuşaklar arası dezavantaj ve ilişkili olumsuz sonuçlara yol açabilir.

Gençlerin eğitim ve iş avantajları açısından resmî fırsatlardan dışlanmış oldukları yoksul mahallelerde uyuşturucu ya da suç, statü ve başarıyı göstermek için alternatif yollar sunabilir.

Uyuşturucu söz konusu olduğunda bu yolla önemli parasal kazançlar elde edilebilir,

Bu tür yerel ağlarda başarı saygı duyulması, otorite ve güvenilirliği göstermesi anlamlı bir yaşam tarzı sürdürmesi için bir araç olarak görülebilir.

BAĞIMLILIK VE AİLE

Bağımlı aileler hangi duyguları yoğun olarak yaşar?

şaşkınlık ve panik
şikayet etme ve kendine acıma
öfke
utanç
üzüntü ve korku
işe yaramazlık hissi ve ümitsizlik
iğrenme
beklenti kaygısı ve aşırı iyimserlik

ŞAŞKINLIK VE PANİK

Çocukların madde kullandığını öğrenen ebeveynlerin genellikle ilk hissettikleri **duygu şok veya şaşkınlık** olur.

Bu nedenle bizim başımıza geldi? Şimdi ne yapacağız? gibi panik halde ne yapacağını bilemez halde olurlar.

ŞİKAYET ETME VE KENDİNE ACIMA

Ebeveyn ya da bağımlıya bakım veren kişiler bu zamana kadar bağımlı olan kişiye verdikleri emekleri düşünerek **“senin için onca fedakarlık ettik senin verdiğin karşılığa bak!”** gibi haksızlığa uğramışlık hissi ile şikayet ederler.

Şikayet etme, kendine acımak suçlamak problemli çözemediği gibi sorunu kısır döngü haline getirir.

ÖFKE

Ebeveynin durumu ile ilgili şikayetçi ve kendimi acıma tavrı bir süre sonra öfke olarak yansır.

Bunun en önemli nedeni kendilerini haksızlığa uğramış hissederek ve öfke sadece bağımlı kişiye değil uzmana da yönelmeye başlar.

Bağımlı kişiye öfke de madde kullanımını tetikler.

İĞRENME

İlk aşamada daha yoğun böyle.

UTANÇ

Çocuğun madde kullanımından utanırlar ve kimseye söyleyemedikleri için yalnızlaşırlar.

ÜZÜNTÜ VE KORKU

Ailenin en uzun süreli yaşadığı duygu
Sürekli ağlama, odak bozukluğu, uyku problemleri, sosyal hayatta bozulma

BEKLENTİ KAYGISI VE AŞIRI İYİMSERLİK

Aile tedavi başlayınca çocuğun hemen iyileşmesini istiyor. Uzun süreç sonrası tedavi ailede bunu tetikler ve bağımlılık yeniden madde kullanılmasından ve tedaviyi terk etmesinden endişe.

İŞE YARAMAZLIK HİSSİ

Pek çok yöntemi denemek sonrasında aile talihsizlik duygusunu yoğun yaşar ve hastanın iyileşeceğine ve bağımlı çocuklarının değişeceğine dair ümitlerini kaybeder.

Bu duygu yoğunluğu karmaşası kısır döngü haline gelir

Bağımlılıkla İlgili Mitler

Bir kere bağımlı olduktan sonra kurtuluş yoktur.

Kişinin depresyon süresinin tekrarlanması riski bağımlılık tedavisinin yenilemesi riskinden daha fazladır.

Bağımlı olmak için aptal olmak gerekir.

Akıl almaz yöntemlerle bir sonraki doz için para bulmak zeka ve akıl gerektirir.

Bağımlı bireyin tedavisi ancak birey isterse olur.

Hiçbir bağımlı kolay kolay tedaviye gitmez, çevresi tedaviye zorlar. Bağımlı olduklarının farkında değildirler, farkında olduklarında da tedavi arayışı içine girerler.

Bir defadan bir şey olmaz.

BAĞIMLILIK TÜRLERİ

tütün, alkol, madde, internet, video oyun, kumar, yeme, egzersiz, alışveriş, sosyal medya bağımlılığı...

Alkol

Psikoaktif madde asıl olarak merkezi sinir sisteminde etkisini gösteren ve beyin işlevlerini değiştirerek algıda bozulma yaratır.

Diğer maddelerden biraz farklıdır. Diğer uyuşturucularla karşılaştırıldığında çok zayıf bir uyuşturucudur, etkili alkol dozları gram olarak diğer ilaçların etkili dozları miligram olarak ölçülür.

Alkol bir depresandır, yani etkileri zihinsel ve fiziksel işleyişi yavaşlatır.

Alkol beyne ulaştığında, sinir hücreleri veya nöronları üzerinde hareket ederek beyin karmaşık iletişim sistemini etkiler.

Eylemlerin yavaşlamasına sebep olur.

Kişinin daha konuşkan daha az utangaç olmasına neden olur.

Görme, dokunma ve tatma sorunlarına neden olan duyuusal bilgilerin işlenmesini yavaşlatır.

Düşünce süreçlerini engeller, yargıyı bozar.

Beyincik etkilendiğinde motor becerilerini kaybetmeye başlar.

Sosyal Kullanım: sosyal düzeyde alkol kullanımı

Alkol kötüye kullanımı: bağımlılık derecesinde olmasa da zarar verici düzeyde alkol kullanımı, alkol bağımlılığının bir öncesi

Alkol bağımlılığı

Artan miktarda alkol alma, yoksunluk belirtileri yaşama ve sosyal hayatı etkileme

Dipsomani

Dipsa susuzluk, mania çılgınlık anlamına gelmektedir.

Karşı konulamayan bir şekilde ve periyodik bir biçimde alkol kullanma arzusu ve yoğun miktarda alkol içme ataklarıdır.

Çoğu kez zehirlenme düzeyine kadar içme ataklarına karşın, nöbetler arasında alkole karşı isteksizlik vardır. Kişilik değişiklikleri başlar

DÖNGÜ

Alkol kullanma

Düzenli kullanım

Miktar ve sıklıkta artış (tolerans geliştirme)

Kontrol altına alma çabası

Çabaların başarısızlıkla sonuçlanması (yoksunluk)

Apa'ya göre Dsm-5

Kullanımı kontrol etme kabiliyetinin bozulması

Kullanımı bırakmak ya da denetim altında tutmak için sürekli sonuç vermeyen çaba

Alkol kullanımına diğer etkinliklere göre daha fazla öncelik verilmesi

İşte, okulda ve evde görevlerin yerine getirilememesi

Olumsuz sonuçlara rağmen alkolü bırakamamak

Tolerans geliştirilmesi

Çoğu kez istendiğinden daha fazla alınması

Yineleyici biçimde olması

Yoksunluk belirtisi göstermesi

Alkol Yoksunluđu

Uzun süre yüksek miktarda alkol kullanımının bırakılmasından ya da azaltılmasından sonra kandaki alkol düzeyinin azalmaya başlamasından 6-8 saat sonra, genellikle ilk 24 saat içindeki yoksunluk belirtisi olur.

Belirtiler hafif şekilde seyredebileceği gibi ölüm riski taşıyan tablolara da dönüşebilmektedir. Isı artışı, kalp ritminde değışiklikler, terleme ve titremede artış, bulantı ya da kusma, baş ağrısı, uykusuzluk

-Alkol yoksunluğuunda ortaya çıkan belirtilerin hepsi aynı anda ortaya çıkmaz.

Ağır içicilerde birinci evre kalp çarpıntısı

İkinci evre 10-30 saat arasında hareketsizlik, uykusuzluk ve halüsinasyonlar

Üçüncü evre 12-48 (buna genelde yoksunluk için gelmiyorlar) -2.evre belirtileri+epilepsi nöbetleri

Tedavi edilmezse 1/3 i dördüncü evreye gelir ve burada da yönelim bozukluğu, kalbin hızlı çarpması ve saldırganlık. Bu nedenle kişiler de kafa travması ile karşı karşıya kalabiliyorlar.

Alkol Bağımlılığının Sıklığı ve Yaygınlığı

Kadın erkek aynı olmaya başlıyor

Alkol Bağımlılığının Nedenleri

Biyolojik Faktörler

Psikolojik “

Sosyokültürel “

Biyolojik Faktörler

Beyinsel açıdan bağımlı olan bireylerin beyin ödöl sistemimde farklılık vardır ve alkol bağımlılığının oluşmasında ve sürmesinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Monozigot ikizlerde dizigot ikizlere oranla bağımlılığa daha fazla yatkınlık var.

Birinci dereceden akrabasında alkol bağımlılığı olan bireylerde gelişme riski normal nüfusa göre 4-7 kat daha fazladır.

Evlad edinilen bebenin biyolojik ailesinde alkol öyküsü varsa bebenin alkol içme oranı 4-5 kat daha sık olunur.

Psikolojik Faktörler

Alkol bağımlılığının, ego zayıflığı, kendine saygıyı sürdürmede güçlük, bağımlı, utangaç, yenilik arayışında, zarardan kaçınan ve sürtüşmek davranışlar gösteren, aşırı duyarlı, içsel kontrolü düşük kişilik özellikleri gösteren kişilerde daha yaygın olduğu ileri sürölmektedir.

Ayrıca sosyal anksiyete bozukluğu ve antisosyal kişilik bozukluğuuna sahip kişilerde daha sık göröldüğu belirtilmektedir.

Sosyokültürel Faktörler

Alkole erişimin kolay olması, alkol kullanımının aile, akran grubu ve sosyal çevrede cazip görölmesi, suç işleme ve alkol kullanma oranı yüksek bir çevrede yaşama gibi faktörler alkol bağımlılığı riskini arttırabilmektedir.

Alkol Bağımlılığında Risk Faktörleri

Bireysel

Düşük eğitim düzeyi, çete üyeliği, yaşam becerilerinde yetersizlik, dürtü kontrol eksikliği, psikolojik dayanıksızlık.

Ailesel

Ebeveyn denetiminin eksikliği, aşırı otoriter ebeveynlik tarzı, parçalanmış aile, aile içinde alkol bağımlılığı olan bir bireyin varlığı

Toplumsal

Alkole ulaşımın kolay olması, işsizlik, yoksulluk, suç oranı yüksek bir çevrede yaşama, alkol ve madde kullanımı ile mücadele eden sosyal kurumların yetersizliği

Akran İlişkileri

Akran baskısı, zararlı alışkanlıkları olan akranlarla ilişki, sosyal izolasyon

Ergenlerde Alkol Kullanımı

Hormon Geçişleri: Depresif hissetme, kendini daha iyi hissetmek için

Ulaşılabilirlik: Yaş

İsyan: Sırf anne ve baba onlara yapmamalarını söylediği için yaparlar, sinirlendiğinde ve duygularını ifade etmenin hiçbir yolu olmadığına alkole başvurur

Stres: Kızlar daha fazla stres yaşıyor,

Olumsuz Sonuçları

Aile ve Sosyal Sorunlar
İş Sorunları
Sağlık Sorunları Bu

Aile ve Sosyal Sorunlar

En yaygın olarak etkilenen alanlar aile ve sosyal ilişkiler
Yardım aramanın temel nedeni aileden, eşten veya çevreden gelen baskı veya endişedir
Cinsel tepkiyi azaltır (özellikle erkeklerde)

MİTLER (Halk arasında doğru bilinen yanlışlar)

Sıcaklık hissini artırır.
Alkol iştah açıcıdır.
Alkol sesi açar.
Alkol uykuya yardımcı olur.
Alkol cinsel gücü artırır.
Alkol kan yapar.

Alkol Bağımlılığını Açıklayan Kuramlar

Beklenti teorisi

Alkolden ne bekliyorsunuz ve kullanım sonucu beklentilerinizle ilişkili olabilir

Psikodinamik Kuram

Kohut: alkol bireyin eksik kalan hazlarının yerine geçtiği söyler ve bir boşluğu doldurduğuna inanır.

Davranışçı Kuramlar

Alkol kullanımının en önemli nedeni davranışım oluşturduğu sonuçlardır, pekiştireçlerle açıklıyor

Bağlanma Kuramı

Kontrol/Seçim Kuramı

Sosyal Öğrenme Kuramı/ Bandura

Model alma, pekiştireç alma

Bir davranışın sonucu önemli + ailede birinin varlığı da bunu etkiler.

Transteorik model/değişim aşamaları

Başarılı davranış değişikliği bir dizi adımdan oluşur

- 1) ön hazırlık, karar öncesi (değişmeyi henüz düşünmemek)
- 2) Karar (değişmeyi düşünmesi)
- 3) Hazırlık (değişim planlanması)
- 4) Eylem (yeni alışkanlıklar benimsemek)
- 5) Sürdürme (devam etmekte olan yeni, sağlıklı davranış uygulaması)

Alkol Bağımlılığının Tedavisi

Kısa dönemli

Önlem alınmadığında ölüm riski olan akut durumlarda arındırmaya (detoksifikasyon) yönelik farmakolojik tedaviler.

Uzun dönemli tedaviler

Farmakolojik tedaviler, psikoterapi ve psiko-sosyal destek programları

Bilişsel davranışçı terapi/ birey ve duygular etkiler birbirini

Gerçeklik terapisi/

Kısa süreli çözüm odaklı terapi

Grup terapi

Tedavi

Davranışsal tedavi programları

Farmakolojik tedavi programları

Detoksifikasyon (sağlıklı bir yaşam için vücudun zararlı maddeler olan toksinlerden arındırılması)

Adsız alkolikler

Ayakta Tedavi/ İlk aşama yatarak sonra ayakta tedavi

Çok kez ayaktan tedavi ve izlem tedavisine yanıt alınamadıysa yatarak tedavi alınır

Alkol yoksunluğuna bağlı gelişen bilinç dalgalanması varsa (deliryum tremans)

Ayakta tedavide kullanıma devam edildiğinde

Eşlik eden diğer ruhsal hastalıklar var ve kişi bu hastalıklara bağlı aktif belirtiler gösteriyorsa

Başkalarına zarar verme riski taşıyorsa

Aynı anda başka madde kullanımı varsa

Yeterli sosyal desteği yoksa ve tek başına ikamet ediyorsa

Madde Bağımlılığı

1) Uyuşturucu: Dünya sağlık örgütüne göre sağlık nedenleriyle alınanları dışında, aşmayan organizmaya alındığında, organizmanın bir ya da birden çok işlevini değiştirebilen herhangi bir maddedir.

1) *Uyuşturucu maddeler bedene girdiklerinde ruhsal, davranışsal ve bedensel değişikliklere neden olup bağımlılık yapabilen kimyasal maddelerdir.

*Tip literatürde “psikoaktif madde”

Bağımlılık Yapıcı Maddeler:

-Tütün/sigara

-Alkol

-Opiyatlar (Morfin, Eroin,Kodein, Metodon,

Opiyatlar

Bireylerin hem psikolojik hem fizyolojik acıya duyarsızlığını azalttıkları ve öfan hissi (yoğun haz, doyunluk) oluşturdukları için popüler suistimal maddelerindendir.

Doğal Kökenli Opiyatlar= Afyon, morfin,kodein.,

BUNlar değiştirilerek eroin, hidromorfin vb opiyat türleri elde edilir.

Kullanım şekli.

-Ağızdan

Burundan çekerek

Sigara gibi tütürerek

Deri altı, kas içi, damar içine enjekte edilerek

EROİN

19.yüzyılda ağrı kesici olarak kullanılmıştır.

*Eroinin etkisi ebelikle 4-6 saat

*Bağımlılık geliştirme riski diğer bağımlılıklardan çok fazla olan ve tedavisi zor olan bir bağımlılık türüdür.

*Bir kez kullanımında bile bağımlılık riski taşır.

*Sokakta: beyaz toz, peynir olarak adlandırılır.

Eroinin etkileri

-Kişiler ürgün durgun ve yavaş hareket ederler.

-Kendi kişisel bakımını yapamayacak duruma gelirler ve sürekli kilo verdikleri için sağlıksız ve bakımsız görünürler.

-Sık sık doz alma ihtiyaçları oldukları için bir yerde uzun süre kalamazlar.

-Kollarda enjeksiyon izleri ve yaralar saptanabilir.

-Mide bulantısı, kusma, solunum e kalp atışlarında yavaşlama, terleme, ateş,göz ve burun akıntısı...

KODEİN

-Etkili bir öksürük giderici ve ağrı kesici ilaçlardan biridir.

-Daha çok öksürük ilacı ve uyku verici olarak

-Ancak diğer afyon türevleri gibi bağımlılık yapıcı özelliği saptanmıştır.

-Ağrı kesici etkisi morfine göre daha az

-Etkisi kısa sede başlar, 1-6 saat sürer

-Bu nedenle günde 2-3 kez kullanılması gerekebilir.

-Sıcaklık, kol ve bacaklarda ağırlık hissi, yüzde kızamık gelişebilir.

-İlk başta keyif verici ‘rush’ olarak adlandırılan dönemin ardından, sedasyon (sakinlik) dönemi ortaya çıkar.

Hareketlerde konuşmada yavaşlama, dikkat ve bellekte zayıflama bu dönemin belirtilerindendir.

-Solunum yavaşlaması, göz bebekleri küçülmesi ağrı hissini kaybi, karında kramplar düz kaşların kasılması

-Bu maddelerin duyarlı insanlara alımının ardından mutsuzluk, kusma ve bulantı oluşabilir.

MORFIN

- İlk olarak afyon bağımlılığını tedavi etmek için kullanılmıştır.
- Ağrı kesici ve uyuşturucu olarak uygun dozlarda tıpta kullanılmaktadır.
- Çok çabuk bağımlılık geliştirir.
- Beyaz toz kristal halinde, suda ve alkolde erir.
- Damar yolundan sigara gibi çekilerek, koklanarak, yutularak alınabilir.

* : bu ifadenin
anlamı burulardan
soru çıkabilir
demek

herhangi bir koduyla